

Hátrányos helyzetű gyerekek számára

Táborhely épül Bedében

Önkéntesek közmunkája

A Solidaris Egyesület idén a Nyárádgálfalva községhez tartozó kis zsákfaluban, a Maros megyei Bedében szervezi meg a nehéz anyagi körülmények között élő gyerekek augusztusi táboroztatását. Az erdővel övezett domboldalon az előkészítési munkálatok július elsején kezdődtek, azóta nehézgépek zajától visszhangzik a környék.

Szer Pálosy Piroska

Az elkövetkező másfél hónap kihívásai között annak a területnek az előkészítési munkálatai zajlanak, amelyet tavaly vásároltak meg állandó táborozási helyszín és közösségi tér kialakítására. A telek bekerítése, a csűr felújítása, futballpálya kialakítása, kerti csapok, nyári konyha, ref-

lektorok felszerelése, fiúk és lányok számára kerti vécé kialakítása szükséges ahhoz, hogy gyermekek táboroztatásához megfelelő körülményeket tudjanak biztosítani. Mindezt adományokból valósítanák meg, akárcsak a gyerekek táboroztatását, ezért újra meghirdették egy gyerek táboroztatásának a felvállalására való felkérést, a szimbolikus hozzájárulás 300 lej. Gyerekenként a napi háromszori étkezés, foglalkoztatás és szállítás mellett a járulékos költségeik azonban ennél többre kerülnek. Mint elmondták, csupán a jelenleg elkezdett talajgyegetés költsége 8.000 lej, ezt követi a csűr felújítása és lebetonozása, mivel szeretnék megteremteni mindazokat a feltételeket, amelyek hosszú távú beruházással táborozási lehetőséget és közösségi tevékenységek számára megfelelő környezetet biztosítanak.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Szabó Ernő – 120

Százhusz éve, 1900. június 30-án született Kassán az egykori marosvásárhelyi Székely Színház egyik alapembere, meghatározó egyénisége. Ötvennégy esztendeje hunyt el Budapesten. A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház vezérigazgatója, Gáspárik Attila folyamatosan figyel arra, hogy a társulat hajdani és mai tagjainak születésnapja ne múljon el észrevétlenül. A kerek évfordulóról kiemelten szoktak megemlékezni.

3.

A mi nyarunk

Egymást érik Markó Béla kötetei, ezt akár egyetlen kiadóra, a Kalligramra vonatkoztatva is kijelenthetjük. A pesti könyvműhely 2015-től évente megjelentetett egy-egy válogatást a marosvásárhelyi költő verseiből, esszéiből, publicisztikájából. A legújabbat, az Egy mondat a szabadságról című verskötetet pár hete mutatták be a Margó Irodalmi Fesztiválon

4.

Gyarmathy János agyagtársasága

Botrányos, hogy mennyien vannak a műteremben! És semmi távolságtartás! A sűrű bronznépszerűség köré most a terrakottatársaság is befurakodott. Félretéve a tréfát, tényleg meglepő, milyen sok új munkával gyarapodott Gyarmathy János marosvásárhelyi műterme, amióta a karanténos megszorítások miatt nem járhattam ott.

5.

Kezdődnek a szovátai nyári rendezvények

Ezen a hétvégén rajtolnak az idei szovátai nyári kulturális rendezvények, amelyekkel a városi önkormányzat egyrészt a település és a környék lakosságának, másrészt a megnyílt nyári turisztikai éledelemnek kíván további szórakozási, kikapcsolódási lehetőségeket kínálni hétvégente.

Az első hétvége három fellépőt hoz színpadra a megszokott helyen, a Medve-tó melletti Petőfi-parkban: péntek este a közönség a kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémia harmadéves hallgatója, a helyi Bakó Tihamér billentyűs hangszerjátékát élvezheti. Szombaton a szovátai Sószerók együttes vallásos zenével, vasárnap este az ugyancsak helyi Biró Edit és csapata kangoobemutatóra várja az érdeklődőket a színpad elé.

A nyári rendezvényeket szervező helyi turisztikai tájékoztató és népszerűsítő központ munkatársától, Csiki Istvántól megtudtuk, hogy idén főleg szovátai és környékbeli fellépőknek tapsolhat majd a közönség. Tavaly gazdag volt a kulturális kínálat, szinte minden hétvégén két-két fellépő is jutott a három estére, és az ország több pontjáról is tudtak művészeket színpadra szólítani. Ezzel ellentétben idén eddig csak sóvidéki fellépőket tudtak meghívni, ugyanis a koronavírus-járvány, majd az árvizek miatt a városi költségvetésből a pénzeket másfele kellett irányítani, így nagyon vékony keret jutott az idej rendezvények megszervezésére. Ettől függetlenül július és augusztus szinte minden hétvégéjére megvannak a fellépők, és vannak ötleteik, hogy kiket kérjenek fel a még üres estére. Egyik ilyen

(Folytatás a 2. oldalon)

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- > kontaktlencse-felírás és rendelés
- > ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- > mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- > a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- > kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- > korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- > szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- > új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- > terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

JÚLIUS

4., szombat
A Nap kel
5 óra 36 perckor,
lenyugszik
21 óra 18 perckor.
Az év 186. napja,
hátravan 180 nap.

IDŐJÁRÁS

Borús idő
Hőmérséklet:
max. 23 °C
min. 19 °C

**Isten éltesse!*

Ma **ULRIK**,
holnap **EMESE** és **SAROLTA** napja.
EMESE: régi magyar női név, jelen-
téte: szoptató, anyácska.
SAROLTA: a Sarolt (ótörök eredetű,
a jelentése fehér menyét) név alakvál-
tozata.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR – 2020. július 3.	
1 EUR	4,8378
1 USD	4,3085
100 HUF	1,3768
1 g ARANY	245,7662

Kövesdombi istentisztelet nyáron 10 órától

A Marosvásárhelyi Kövesdombi Unitárius Egyházközség vezetősége tisztelettel értesíti híveit, hogy a vasárnapi templomi istentiszteletek kezdeti időpontja júliusban és augusztusban – a nyári megre való tekintettel – de. 10 óra lesz – tájékoztatott Kecskés Csaba unitárius lelkipásztor.

Kezdődnak a szovátai nyári rendezvények

A szovátai Sószerók is fellépnek az első ideai nyári rendezvényhétvégén. Fotó: facebook.com/VisitSovata

(Folytatás az 1. oldalról)

időpont egyelőre még a jövő péntek, de a másik két este már megvannak a fellépők: jövő szombaton egy szovátai hölgy, vasárnap pedig egy parajdi fiatal csapat zumbára hívja színpad elé a szórakozni és mozogni vágyókat. Egyelőre nagyon ismert fellépőket nem sikerült szerződtesniük, inkább csak helyiek és környékbeliek lesznek a meghívottak, akik akár ingyen is vállalnak színpadi előadást. (GRL)

Táborhely épül Bedében

Talajjegyengetés

(Folytatás az 1. oldalról)

A járványügyi óvintézkedések betartásával nappali táborként valósítanak meg a szerdától vasárnapig zajló foglalkoztatást, így ezúttal mindenekelőtt Maros megyei gyerekek jelentkezését várják. A tervek szerint a szülők egy vásárhelyi találkozóhelyig elkísérnek csemetéiket, a szervezők pedig reggelente a megyeszékhelytől húszperces autóútra lévő helyszínre szállítják őket. A belügyminisztériumi járványügyi rendelkezések gyakori változtatása miatt július végén hirdetnék meg az augusztusi tábor időpontjait. A gyereklétszámot is csökkentették, az előző évek gyakorlatához képest a negyenes létszámcsoporthoz helyett két alkalommal húsz-húsz gyerek táboroztatását vállalják fel. A húsz gyereket tíz felnőtt kíséri majd, akik felügyelik a gyerekek foglalkoztatását, és felelősséget vállalnak testi épségükért. Sajó Norbert, az egyesület alapítója szerint mindenekelőtt olyan, igazolhatóan hátrányos helyzetű gyerekeket várnak, akiknek nem adatik meg más táborozási lehetőség. Az eddigi táborokat bizonyos témák köré építették fel, az ideit azonban a szabadságnak, a szükségállapot bezártsága idején gyerekek és felnőttek egyaránt felértékelődött szabadtéri mozgásnak, játéknak, szórakozásnak, énektanulásnak szánják. Mivel a különböző korú gyerekek között nehéz közös témát találni két korcsoportra (6–10 és 10–14 évesek) osztják a résztvevőket.

Apró lépések művészete

Az egyesület vezetője hangsúlyozta: a koronavírus-járvány ideje alatt is folytatták tevékenységüket, a megszorítások, tiltások sem akadályozták meg őket

abban, hogy önkénteseik révén a rászorulókon segísenek. Az idei évben annyi eredményt értek el, amennyit máskor több év alatt. Véleménye szerint az elmúlt időszak legnagyobb áldozatai a gyerekek voltak, akik nem járhattak iskolába, de a tiltások miatt a szabadban lévő játszótérre sem vehették birtokba. „Félő, hogy sok gyerek számára úgy telik el ez a nyár, hogy alig volt a szabadban, a zárlat feloldását követően pedig azok a szülők, akik elvesztették állásukat és anyagi gondokkal küzdenek, nem engedhetik meg maguknak a gyerekek táboroztatását” – fejtette ki.

A Solidaritas Egyesület számára újabb siker, hogy a napokban átvehette a minisztériumi akkreditálást. Ez egyben azt is jelenti, hogy szociális szolgáltatói minőségében az egyesület normatív támogatásokban részesülhet, amit szakemberek – szociális gondozók és egészségügyi asszisztensek – foglalkoztatására fordítanának. Egy népfőiskola és nyári táborok színhelyét építenék ki Bedében, ahol tavaly egy hatezer négyzetméteres telket vásároltak. Az egyesület vezetője kérdésünkre elmondta: közösségi összefogásnak köszönhetően sikerült megvásárolniuk az ingatlant. Orvost, tanárt, ügyvédet, színészt, vállalkozót, médiában dolgozót is megszólítottak annak érdekében, hogy nevével és kapcsolataikkal, valamint fejkenként ezer euróval támogatassák ezt a tervet, így sikerült tizenötezer euróért saját ingatlanra szert tenniük. A következő tíz év nagy kihívása lesz életet lehelni a közösségi térnek szánt ingatlanba, ugyanakkor a saját táborhely hosszú távú biztosítása lehet a rászoruló gyerekek nyári táboroztatásainak.

A megváltozott helyzethez igazodva

Online-ból szabadtérre költözött a bábszínház

A járvány okozta új helyzetben – a Marosvásárhelyi Nemzeti Színházhoz, valamint a Maros Művészegyütteshez hasonlóan – az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház is szabadtéri előadásokkal várja július közepéig az aprónépet. Bár az utóbbi hónapokban a bábművészek nem játszhattak a megszokott formában, mégis – az online világba költözve – nap mint nap előrukkoltak egy kis meglepetéssel, esti mesével, előadásokkal a közönségüknek. És hozzátehetjük, hogy óriási sikerrel, hiszen volt nap, amikor húszezren hallgatták meg az esti mesét a bábszínészek előadásában.

Menyhárt Borbála

A több hónapos kényszerszünet után július első felében szabadtéri előadásokat játszanak az Ariel bábszínészei; a nyári miniévadban, ami a tervek szerint július közepéig tart, két előadást kínálnak a kis nézőknek: a Csihi-puhi történeteket, ami egy fergeteges vásári komédia, valamint a zöldegekből, gyömmölcsökből készült bábozott Csipkerózsát. Az előadásokra a bábszínház belső

udvarán kerül sor a megfelelő távolságtartási előírások betartásával. Előzetes foglalás szükséges, ugyanis a helyek száma korlátozott, egyszerre mintegy harminc-harmincöt fős közönséget tudnak fogadni – tudtuk meg Gavril Cadariutól, az Ariel igazgatójától. Mint mondta, a két szabadtéri produkciót a tervek szerint július közepéig játsszák, azonban a kollégái jelezték, hogy ha a továbbiakban lesz rá igény, és a pihenőszabadságuk idején itthon tartózkodnak, szívesen játszanak még.

Több tízezer nézettség

Az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház művészei a járvány miatti szükségállapot idején sem hagyták magukra a közönség legprobb tagjait, az online felületre költözve próbálták úgy alakítani az életüket, hogy az előadások kényszerű szüneteltetése alatt se álljon le a tevékenységük. Amellett, hogy rendszeresen tettek közzé előadásokat, amelyeket otthon, a képernyő előtt ülve megtekinthettek a gyerekek, esténként a bábszínház csapatának a tagjai esti mesével örvendeztették meg a négy fal közé kényszerült családok kisebb-nagyobb tagjait.

Gavril Cadariu elmondta: annyira pozitívak voltak a gyerekek és szülők visszajelzései, hogy az online mesélés a továbbiakban

sem marad abba, ha nem is az eddigi gyakorisággal, hiszen az elmúlt időszakban mindennap mesét mondtak esténként a bábszínház művészei. Hozzátette, az ötlet a kollégáitól származik. Úgy érezték, ha már élőben nem játszhatnak, ne szakadjon meg a kapcsolat a közönséggel, hanem a bábszínház, a művészek naponta rendszeresen jelen legyenek a gyerekek életében. Ha már nem tudnak bábszínházba jönni, akkor közeledjenek ökhöz az őriasi sikerük volt ezeknek a meseesteknek, több ezren voltak kíváncsiak rájuk, de olyan nap is volt, amikor hűsözren nézték az esti mesét. Rengeteg pozitív visszajelzés érkezett, voltak gyerekek, akik a saját játékaikat felhasználva bábozásokat állítottak össze, és ök kedveskedtek ezzel a művészeknek. Az igazgató szerint ez tartotta bennük, a bábművészekben a lelket, sokan biztatták őket, hogy rukkoljanak elő újabb és újabb újdonságokkal, mert kíváncsian várják.

– Mindig is mondtam, hogy a színház nemcsak a miénk, a színészeké, hanem a városé, a gyerekeké. Ezt ez a helyzet nagyon szépen igazolta, bebizonyosodott, mennyire fontos az életükben a színház, mennyire fontosak vagyunk számukra mi, az, amit mi csinálunk, és

ez óriási elégtétel. Azt jelenti, hogy az évek során sikerült igazodnunk a mai gyerekek elvárásaihoz. Ugyanakkor ez a visszajelzés kötelez bennünket a továbbiakra nézve is, hogy jobban odafigyeljünk arra, hogy mi az, amit ők várnak tőlünk – mutatott rá Cadariu.

Mint mondta, a bábszínház csapata a kényszer szabadság idején is dolgozott, ötletekkel rukkoltak elő, előkészítették a népszerű esti meséket, majd május 15. után, amikor a szükségállapot lejártával visszatérhetek az intézménybe, az elmaradt előadásokon dolgoztak, ugyanakkor készülnek a következő évadra, hiszen mindkét társulat bemutató előtt áll, ezekre szeptemberben kerül majd sor, hogy milyen körülmények között, az majd akkor dől el.

Ősszel az új évadot a magyar társulat egy klasszikus előadással nyitja majd, amelynek a rendezője Sramó Gábor, a pécsi Bóbita színház igazgatója, aki a Fogadó a kíváncsi hörcsöghöz című előadást is rendezte. Ugyanakkor tervezik, hogy felújítják a Brémai muzsikuskor produktiót, de újabb előadásokra is készülnek az új évadban. Remélhetőleg lehetővé válik, hogy ezeket majd a megszokott körülmények között, a bábszínház épületében vi- gyék majd színre.

– A színház akkor színház, ha a néző fizikailag jelen van, érezzük az energiáját, a tekintetét, ez az, ami nagyon hiányzik – jegyezte meg az igazgató.

Művésza

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND
1443. sz., 2020. július 4.

Petri Görgy

Egyszerű, dalszerű

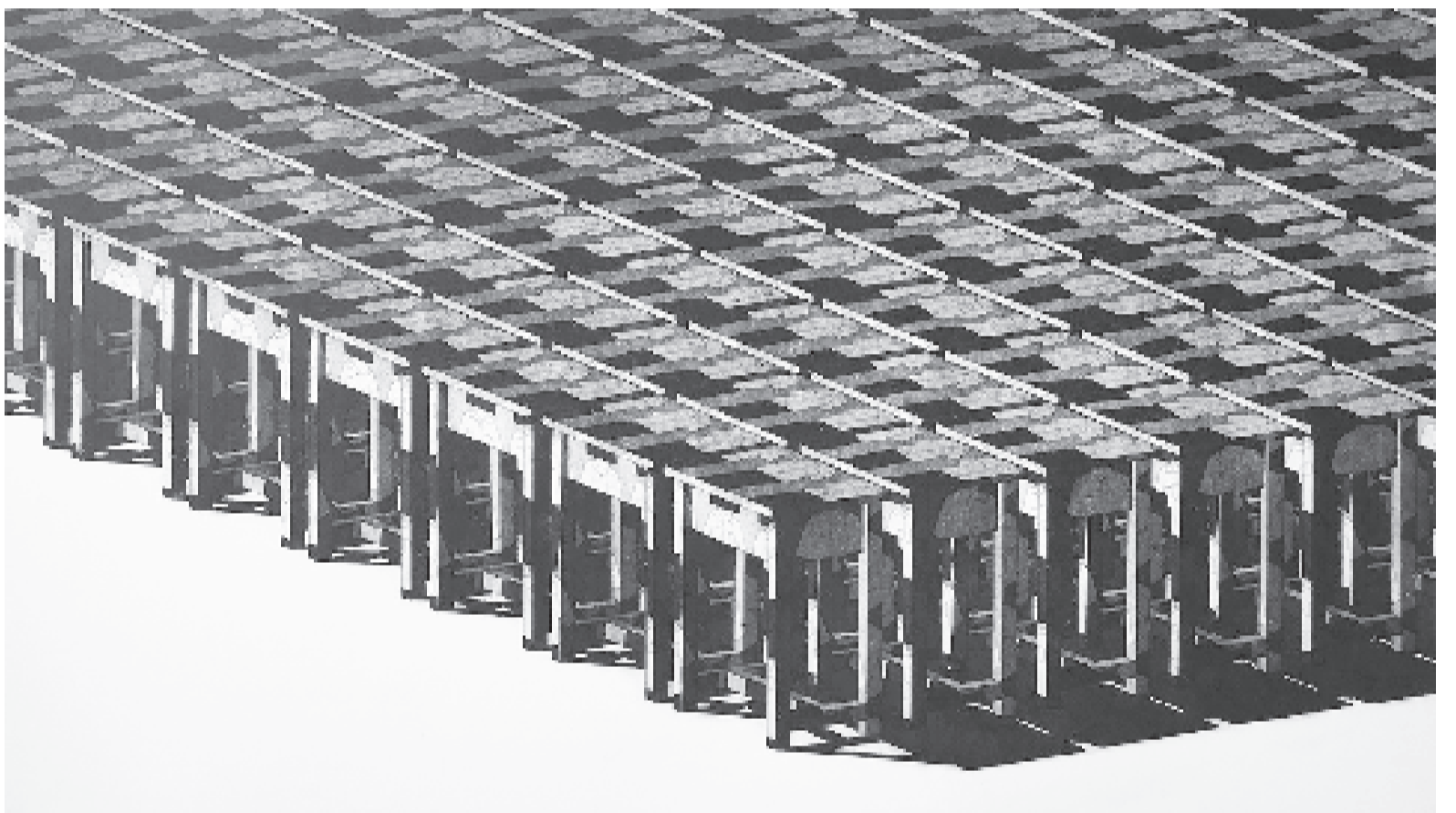
*Ajtók nyílnak. Ajtók csukódnak.
Valaki jön? Valaki megy?
Nyitjára nem jutok a kódnak,
és mielőtt még meghatódnak:
az anódnak, meg a katódnak,
sem a többi ilyesminek.*

*Boldog szerettem volna lenni,
mint mindenki; vágyam csak ennyi,
aztán már boldog sem. Csak én.
Boldogtalan, vén, hiú lény,
és az értelmét megkeresni,
hogy mért vagyok egyáltalán,
s mért épp fű, mért nem leány?*

*De úgyse hagyjuk annyiban.
Volt, ami van. Van, ami volt.
Tatarozás alatt a bolt
zavartalanul működik.
Mi meg jól elvagyunk. Pedig...
Ámbátor? Jóllehet? Noha?
Nem lesz már semmi úgy soha.*

*Maradjunk mégis annyiban:
jó is, elég is, ami van.*

*Húsz éve hunyt el a költő

Mettrai Pongchomporn (Thaiföld), a 6. Székelyföldi Grafikai Biennálé fődíjasa: Parancsunk 3. – rézkarc, akvatinta

Szabó Ernő – 120

Százhusz éve, 1900. június 30-án született Kassán az egykori marosvásárhelyi Székely Színház egyik alapembere, meghatározó egyénisége. Ötvennégy esztendeje hunyt el Budapesten. A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház vezérigazgatója, Gáspárik Attila folyamatosan figyel arra, hogy a társulat hajdani és mai tagjainak születésnapja ne múljon el észrevétlenül. A kerek évfordulókról kiemelten szoktak megemlékezni. Szabó Ernő jubileumáról is az ő facebookos honlapjáról értesülhetett a napokban a közönség. A kiváló színésztől, rendezőtől, tanártól, felejthetetlen színpadi alakításairól és filmszerepeiről sokan írtak az eltelt évtizedek folyamán. A Hét Évkönyve 1982-es kiadásának *Színjátászó*

személyek fejezetében Gergely Géza rendező tollából olvashattunk róla egy átfogó pályarajzot. Abból idézünk az alábbiakban.

„A múltó idó egyre sűrűsödő ködfüggönye mögül próbáljuk felidézni alakját, hangját, nagyszerű színészi, rendezői egyéniségét. A varázsszavak a szerepei: Harpagon, Tiborc, Orgon, Csörgheő Csuli, Farfuridi, Polezsajev, Luka, Percsihin, Mosolygó Menyhért – és a sor hosszan folytatható, hisz művészi pályafutása alatt több száz szerepet keltett életre nagyon sok színpadon.

Megjelenésében nem volt semmi rendkívüli. Kissé zömök termete, nagy, kidudorodó szeme, elcigarettázott, kopott, hol fáradt, hol felfénylő orgánuma első pillantásra nem sejt-

tett kivételes színész-egyénséget. Pedig nagy komédiás volt, a szó igazi, nemes értelmében. Olyan színész, akinek mindig öröm a játék, bármilyen műfajban és szerepkörben, prózában, operettben, kabaréban, rádiójátékban és filmben.

Több évtizedes vándorlás után 1946-ban szerződött Marosvásárhelyre Nagyváradról, ahol 1942-től rendezőként, színészként, majd igazgatóként dolgozott. Hogy Vásárhelyre történt szerződése előtt összesen hány szerepet játszott, hány darabot rendezett, azt még senki sem mérte fel, ő maga nem vezetett naplót a fellépéseiről. (...) Alakításaival a nézők tizezreit bűvölte el, és a Székely Színház 1953-as bukaresti vendégjátéka alkalmával a fővárosi szakközönséget is. (...)

Rendezői, színésznevelői munkásságának jelentősége felbecsülhetetlen. Az 1946–1955-ig bemutatott darabok nagy részét Tompa Miklóssal, Kovács Györggyel, Delly Ferencel együtt ő rendezte a Székely Színházban. Ez volt a »nagy négyes« (a rendezőkollektívát Állami Díjjal, Szabó Ernőt Erdemes Művész címmel is kitüntették), amely tíz év alatt korszakot teremtett a hazai színjátszás történetében, és megvetette a realista színpadi ábrázolás alapjait.

Szabó Ernő vérbeli pedagógus-rendező volt, aki a próbákon szüntelenül nevelte, tanította a fiatalokat, a Színművészeti Intézet tanáraként pedig a legmagasabb mércét állította tanítványai elé. Mindent tudott a színházról, ilyen sokoldalú, alapos tudású művész talán azóta sem született a mi tájainkon.”

Gáspárik Attila tisztelgő írásában a következőket olvashatjuk:

„Ez a kitűnő színész – nem röstellem leírni róla az elkopott jelzőt –, elég soká érkezett el hozzánk. Mindössze három éve él Pesten, azelőtt a Román Népköztársaságban dolgozott, mint a marosvásárhelyi Állami Székely Színház művésze és rendezője. Drámákat játszott

és rendezett, Állami Díjjal tüntették ki s az »érdemes művész rangjával« írtak róla 1958-ban Budapesten. Akkor kezdődött ki tudja hányadik karrierje. Ötvennyolc éves, és van ereje, tehetsége előről kezdeni mindent. Ott hagyja Marosvásárhelyt, és elköltözik Budapestre. A színházi szakmában mindig a következő előadás a legfontosabb, de ha nem viszed a múltat, nehezen hisznek neked. Szabó Ernő nagyon komoly szakmai karriert hagyott fel, és ment az ismeretlenbe. A kényes magyarországi szakma és nézőközönség elfogadta, majd rajongásig szerette. Igazi monarchiaember: Kassa, Nagyvárad, Budapest, Marosvásárhely mind az övé volt. A »nagy-munka« Marosvásárhelyen várta. Színház-alapítás. Nélküle is megalakult volna a Székely Színház Marosvásárhelyen, csak nem lett volna olyan, amilyen lett. Azt hiszem, elfogultság nélkül mondhatom – meséli Szabó Ernő –, hogy a marosvásárhelyi Székely Színház a legelső az erdélyi színházak között, jobb a kolozsvári, a nagyváradi színháznál is. Működésem kilenc éve alatt legnagyobb sikerünk talán az Úri muri volt, amely eddig 150 előadást ért meg, s még egyre játsszák. Nagy siker volt a Kispolgárok, az Éjjeli menedékhely, és Illyés Gyula drámája, a Fáklyaláng – nyilatkozta 1955-ben.

Igen, ő volt a főrendező, az esztétikai mércét ő tette le és határozta meg évtizedekig. Miért ment el akkor? Nehéz kérdés, de egyszer napfényre kerül. Kutatni kell még régi levéltárakban... Nekünk, ma alkotóknak, kötelező rá emlékezni, emlékéit ápolni és az általa emelt képzeletbeli mércét fölülmúlítani.”

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Kutatóközpontja sok adatot őriz Szabó Ernőről, változatos, színes életművéről. Fotótarukban számos felvételen idézhető fel szerepeinek, jeleneteinek, rendezéseinek hosszú sora. Abból a forrásból merítve tehetjük közzé a mai illusztrációt.

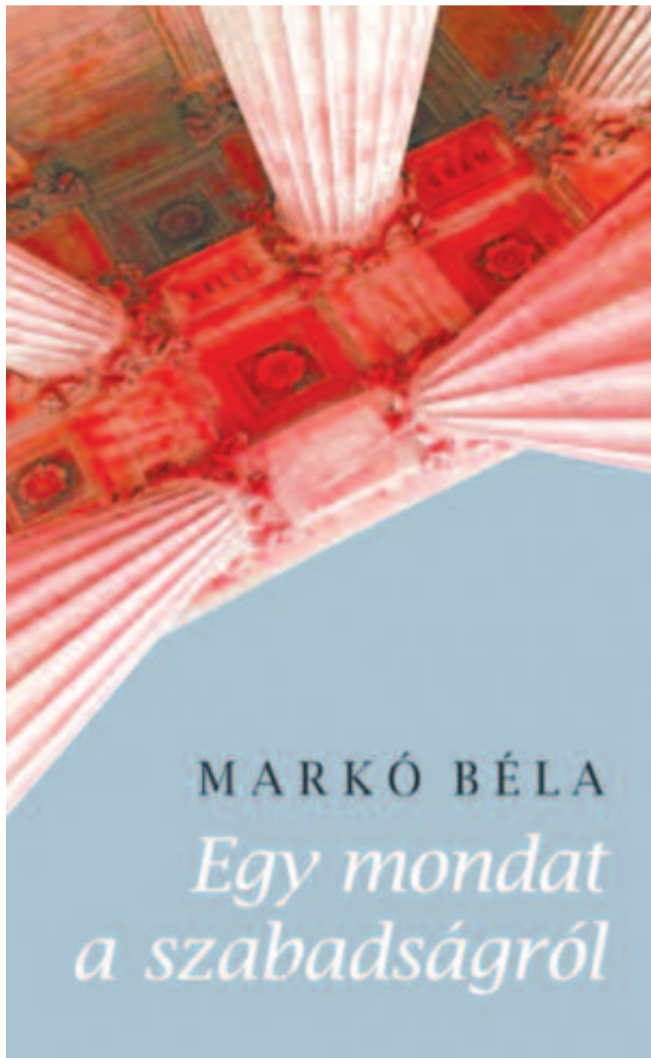
Jelenet a marosvásárhelyi Székely Színház 1949-es Úri muri előadásából: (jobbról) Szabó Ernő, Kovács György, Delly Ferenc, Borovszky Oszkár
Forrás: Marosvásárhelyi Nemzeti Színház

A mi nyarunk

Nagy Miklós Kund

Egymást érik *Markó Béla* kötetei, ezt akár egyetlen kiadóra, a Kalligramra vonatkoztatva is kijelenthetjük. A pesti könyvműhely 2015-től évente megjelentetett egy-egy változatást a marosvásárhelyi költő verseiből, esszéiből, publicisztikájából. A legújabbat, az *Egy mondat a szabadságról* című verskötetet* pár hete mutatták be a Margó Irodalmi Fesztiválon. Elegáns kiadvány, ehhez egyébként hozzászóltatott a kiadó, 71 verset tartalmaz, hat fejezetre osztva. A hangadóként különálló nyitó költemény az egyik nagy elődöt, Petőfit is megidézve *Erdélyi nyár* nem csak azt vetíti előre, ami e mély meritésű, széles spektrumú líra sajátosságaira, a megújult hangvételre és az élethelyzetek újszerű megközelítésére vall, azt is kétségtelenné teszi, hogy bármennyire szervesen illeszkedik is a magyar irodalom egészébe, *Markó* költészetének egyik legmeghatározóbb jellegzetessége a szókimondón felvállalt erdélyiség.

Még a nyarunk is más, erősíti meg a rónák fia, a szabadság és szerelem Fehéregyházán elesett költőjének észrevételét *Markó Béla*: „*Így élünk mi erőfelelő folytonosan, / egy a hazánk és mégis kettő, / de ki érti ezt, te talán értetted mégis, / a mi nyarunkban ott van a tél, / nem megy el teljesen tőlünk / még a legnagyobb kánikulában sem.*” A szabadság és szerelem motívuma egyébként mindvégig nyomom követhető a kötetben. A cím is erre utal, a zsarnokságról szóló híres Illyés Gyula-verset is eszünkbe juttathatja. Miközben ne feledjük

hangsúlyozni, hogy *Markó* politikusi éneje a lírában háttérbe vonult. Am ha a téma, a lírai helyzet szükségessé teszi, mai versbeszédében is hasznosítja annak tapasztalatait. A költő beszédmódja a korábbinál közvetlenebbé vált. A kötött forma, a szonett, amelyet éveken át nagy kedvvel művelt, némiképp lemerevítheti a verselőt, felszínességet is rákényszeríthet a rutin. *Markó* szabadulni akar a megkötésektől, ezért is fordult a klasszikus mértékek, a rím, a ritmus megszorításait elhagyó szabadvershez. Ily módon tényleg bármiről lehet verset írni, a heterogén olvasóközönstet kötetlenebbül, nagyobb érzelmi kisugárzással lehet megszólítani. Természetesen a köznyelv beemelése a versbe a pontos fogalmazás igényét is megköveteli. A demitizálás, a költői beidőződések lebontó lazább hozzáállás lehetővé teszi, hogy szabadban lélegezzék a nyelv, ennek köszönhetően pedig korábban megverselt dolgokról, jelenségekről is tud újat, mást mondani. Úgy, hogy a költővel együtt az elveinkhez, hitvallásunkhoz, közösségünkhöz, önmagunkhoz való hűségünket, szabadságunkat megőrizzük.

Ennek jegyében sok mindenről szól a kötet. A hat fejezet cím: *Világítás, Hiszékeny test, Kimentés, Szocreál, Vaktöltény, A vers hatalma* jól érzékelteti ezt. A költemények nem keletkeztek, de itt is, ott is találkoznak utalásokkal, amelyekből a keletkezésük idejére következtethetünk. Az időt különben nem lehet figyelmen kívül hagyni. *Markó* is érezkelteti veli a múlását. Hatvanhat-hatvannóce évesen már indokolt olykor az öregedésre gondolni, még akkor is, ha időnként szerelmes versre is ösztönzi a múzsa. De persze ha szeretne is hinni abban, amiben húszévesen hitt, a megélt évtizedek már inkább rezignáltságra intik, nyilatkozta valahol. Kiábrándultsággal, kételkedő önvizsgálattal is találkozunk a kötet verseiben. Istennel és ördöggel is meglephet a magunk sorsdöntő vagy örökké megújuló párbeszéde, találkozás. Egyéni és közösségi életrészeseink lehangoló valósága is több verset eredményezett. Azokat például, amelyek azt a lelki megpróbáltatást tükrözik, ahogy mi, erdélyi magyarok a haza fogalmával szembesül(t)ünk. Életkorunként, társadalmi korszakokként. Nagyszüleink, apáink, anyáink, gyermekeink révén. Olyan korszakos események kapcsán, mint az 1956-os forradalom vagy az 1989-es rendszerváltás. Vissza a gyermekkorba, valóságos és álomutazások emlékei közé, az anyanyelv kalandos világába, kiruccanások a történelem, földrajz fintortermő bugyraiba, megközelíteni a hajléktalanok reális és szürreális szféráit, mindez a költőnek kézenfekvő, kedverítő lehetőséget nyújt újabb remeklésekre. Karanténos járványidőszakban is. Amikor nemcsak ír, hanem olvas is az ember.

Ezt az értékhatványozó kettősséget is érzékletesen tükrözi a könyv. *Markó Béla* úgy valósítja meg a jeles költőelődök és a maiak kézfogását, a hagyományokat átörökítő régiekkel és a kortársakkal vállalt sorsközösséget, hogy sorokat, gondolatokat, metaforákat épít be, szervesít tőlük saját szövegébe. A már említett Petőfi, Csokonai Vitéz Mihály, Kosztolányi Dezső, Ady, Babits, Székely János, Kányádi, Szócs Kálmán, Egyed Péter főleg *A vers hatalma* fejezetben dúsítja föl, teszi többhangúvá a Mészáros Sándor szerkesztette kötetet. Ahogy a szerző mondta a szerkesztővel folytatott könyvfesztiváli beszélgetése során: egymásra épülnek a magyar irodalomban ezek a versek, költők. Referenciális írások ezek, támaszkodni lehet rájuk. „Nem megismételni kell őket, hanem továbbgondolni, és reménykedni abban, hogy majd minket is továbbgondolnak, ha érdemessé válunk rá.” Vagy másképp, versbeszédében, a *Szótár* befejező sorai szerint: „... úgy kellene megérkeznünk nekünk is, / hogy megfejthetetlen szótár legyünk, de aki / kinyit majd minket, mégis elsírja magát.”

Markó Béla rég megérkezett.

**Markó Béla: Egy mondat a szabadságról. Verseik. Kalligram, Budapest, 2020*

Markó Béla

Szótár

amikor *Freddie Mercury* a tenyerébe írta a *Tavaszi szél vizet áraszt kezdetű magyar népdal szövegét...*

Mintha valakinek a markában lenne a tavasz, a szél, a víz, a madár és a virág, és ha szétnyitja a tenyerét, egyszerre csak felrepül a madár, kibomlik a virág, rohan a víz, fújni kezd a szél, megárasztja a folyót, majd jókedvűen tovaszáll, de aztán észreveszi a virágot, és szelíden megsimogatja, már alig-alig fodrozódik körben az ég, hiszen a társak is egymásra találtak, persze ezt csak én képzelem, mert talán lefordították neki, de a messziről jött énekesnek mégsem juthatott eszébe semmi arról a különös betűcsoportról, hogy tavasz, nem nézett ki egykor kisgyerekként egy másik furcsa betűcsoporton, vagyis az ablakon, ahogy végigcsorgott a bő tavaszi eső az üvegen, nem érezhette annak a fel-felvillanó betűcsoportnak az illatát, hogy virág, és nem idézhetett fel benne sem égboltot, sem lombot, sem felhőt, sem szabadságot az a szó, hogy szél, nem emlékezhetett boldogan az első tavaszra, nem gondolhatott fájdalommal az utolsó, mert sem az első veréb, sem az első varjú, sem az első fecske szárnya nem rebbent meg emlékeiben arra a szóra, hogy madár, és mégis ott volt a tenyerében vagy a torkában minden, mintha maga a tavasz mondaná, hogy tavasz, mintha maga a szél mondaná, hogy szél, mintha maga a virág mondaná, hogy virág, és így tovább, azt hiszem, ide kellene eljutni mindannyiunknak, hogy érthetetlen nyelven, érthetetlen szavakkal szóljunk egymáshoz, csak a dallam, csak a ritmus, csak a szélfújás, csak a víz zubogása, csak a szárnyacsapkodás induljon el tőlünk, ti majd lefordítjátok az emlékeitek, azok sem egyformák, egyik aranyeső, másik pityang, esetleg gyöngyvirág, van-e illata, nincs-e illata, nem tudhatom, te éneklél most, nem pedig mi, Freddie Mercury, testvérünk a szélben, a vízben, a virágban, a madárban, úgy hallgatunk téged, mint a tavaszt, mint az áradást, mint az évszakok váltakozását, és úgy kellene megérkeznünk nekünk is, hogy megfejthetetlen szótár legyünk, de aki kinyit majd minket, mégis elsírja magát.

A szíve mindig hazahúz

Farkas Jenő és az új román–magyar szótár

Bölöni Domokos

A budapesti Tinta Könyvkiadó a legnagyobb magyar szótárkiadó, számos kiadványa elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Magyar Szótár díját.

Egyik újdonsága a TOP 2000 ROMÁN–MAGYAR SZÓTÁR, amelyről azt olvassuk a két kötetből álló kiadvány ismertetőjében, hogy „sajátos módon egyesíti a szótárak és a társalgási könyvek előnyeit. A román nyelv legfontosabb kétezer szavának használatát egy-egy példamondattal világítja meg, megadva a szavak és a példamondatok pontos magyar megfelelőjét is.

Az előszó röviden összefoglalja a román szavak kiejtését, szótagolási és elválasztási szabályait.

A szócikkekben elől állnak a román szavak, mellettük a magyar megfelelőjük. A szótár közli a román szó kiejtését, és megfelelő eligazítást ad a helyes hangsúlyozáshoz is. A kiadvány hatékony segédeszköz a legfontosabb szavak megtanulásához, mivel a jól megválasztott példamondatok életszerű beszédhelyzetekben hangzanak el, ezzel előse-

gítik, hogy később könnyen felidézze őket a nyelvtanuló.

A szótár használatával a román nyelv iránt érdeklődő magyar anyanyelvű diákok vagy felnőttek alapos és gyakorlati nyelvtudásra tesznek szert. A nyelvtanulók egyénilag, akár tanár nélkül is gyorsan és eredményesen sajátíthatják el a román nyelvet az alapszinttől a középszintig.

A TOP 2000 ROMÁN–MAGYAR SZÓTÁR hasznos azoknak a román anyanyelvűeknek is, akik a magyar nyelv iránt érdeklődnek.”

*

A szótár szerzője elismert szakembere a román nyelvnek, több népszerű román nyelv- és tankönyv szerzője. A pedagógusdinasztiából származó *Farkas Jenő* tanár úr kérésre így foglalja össze élettörténetét, gazdag munkásságát:

– Marosvásárhelyen születtem 1944. augusztus 17-én, szeptemberben egy marhavagomban menekültünk Pápai. Megnéztem a pápai református nagytemplomban kereszteltek meg a lehető leggyorsabban, féltek, hogy nem élem túl a súlyos asztmát. Egyéves sem voltam, amikor hazajöttünk Marosvásár-

helyre, az „Édes Erdély, itt vagyunk” hívószóra. Itt sem maradtunk sokáig, 1948-ban Székelykeresztúrra „költöztünk”, így lettem keresztúri, és annak is tartom magam. Gyermekkorom Küküllő-partjánál nincs fenségesen szebb hely a világon. Nekem az Amazonas is Küküllő. A középiskola után a Marosvásárhelyi Tanárképző Főiskolára jártam, valahogy újra otthon éreztem magam, nagyapám a várbástya második szintjén lakott, alattuk gyönyörű fehér egereket tenyésztettek az orvosi egyetemnek. Nővérem és közeli rokonaim is Vásárhelyen éltek. 1965-től egy száz faluban tanítottam egy-két évet, majd Kolozsvárra felvételiztem a francia–román szakra, ahonnan maga C. Daicovicu rektor rugott ki, mert kiderült: nappalin nem lehet két egyetemet elvégezni. Amint megkérdeztem, hogy Ön is több egyetemet végzett ugye, például klasszika-filológiát Pesten, dühödten csak annyit mondott: „Lesi afarã, porcule! Ești exmatriculat.” (Takarodj, te disznó! Ki vagy dobova.)

Innen az utam ismét haza, Székelykeresztúrra vezetett, ahol egy évig tanítottam egy általános iskolában, onnan Bukarestbe, ahol nem kértezték meg, hogy hol és mit végez-

tem, felvettek a francia–román szakra a rövidke „nyitás” idején, 1968-ban. 1972-ben kerültem a bukaresti Tanügyi Újsághoz, ahol román- és idegennyelv-oktatással foglalkoztam. 1982-ben következett az áttelepítés vagy visszatelepítés Magyarországra, ahol hat hétig az OSZK-ban dolgoztam, valahogy nem jöttem ki a felettesemmel amiatt, hogy túl sokat olvastam az idegen nyelvű lapokat. Nem vicc. Majd egy igen furcsa kollégiumban nevelő tanárként alkalmaztak a franciám miatt, ahol a harmadik világ ifjait képeztek-tanították. Majd az ELTE-n alkalmaztak, a Román Tanszéken, de a sors itt is összehozott valakivel, aki a mai napig azt terjeszti rólam, hogy besúgó vagyok. Erre nem sok mindent lehet mondani. Közben a Világirodalmi Lexikon főmunkatársaként írtam negyvenötven szócikket. 1989-ben Drakula-történetet (az Akadémiai Kiadónál), korszerű román nyelvtant, két nyelvviszlagkönyvet, román és francia irodalomról szóló esszékötetet (a Palamart Kiadónál), és fordítottam magyarra, románra, franciára, és fordítva. Összesen egy évig éltem Párizsban francia állami ösztöndíjjal, és kutattam levéltárakban, öt hónapig Leuvenben, flamand ösztöndíjjal. Tanulmányaim jelentek meg három nyelven, itthon és külföldön. Éveken át dolgoztam a Kossuth rádió francia és román adásainak a szerkesztőségében, tagja vagyok külföldi lapok szerkesztőbizottságának.

Gyarmathy János agyagtársasága

Angyali védelem

Botrányos, hogy mennyien vannak a műteremben! És semmi távolságtartás! A sűrű bronznépesség köré most a terrakottatársaság is befurakodott. Félretéve a tréfát, tényleg meglepő, milyen sok új munkával gyarapodott Gyarmathy János marosvásárhelyi műterme, amióta a karanténos megszorítások miatt nem járhattam ott. Leszámítva a járvány okozta kellemetlenségeket és az ezekből fakadó lelki megterhelést, a szobrásznak jót tett az eltelt három hónap, szinte teljes egészében alkotásra fordíthatta az idejét. Nem úgy persze, mint azelőtt, hiszen ő sem járhatott ki az otthonából, de az agyagot ott is gyúrhatta, mintázhatott kedvére, igaz, csakis kisszobrokat. Így hát nem éppen egy újabb kínai agyaghadzsereg került ki a keze alól, de az a húsz-egynéhány kisplasztika is nagyszerű szobrászi fegyvertény, kiégetve, a kellő helyeken felcsiszolva, kifényesítve; magukra vonják a figyelmet a bronzemberkék közé ékelődve a polcokon. Máságukban, agyag mivoltukban tűnnek ki, a tematikát, a művész jellegzetes stílusjegyeit tekintve szervesen illeszkednek a jól ismert gyarmathys világba. A földibe és égibe, a reálisba és mítoszbelibe, a múltbeli és a mai, mindenkori emberibe. A valós és a szellemi, fogalmi, lelki szférába. Azzal a sok öt-

letsziporkával, plasztikai bravúrral, groteszk szerethezőséggel felvértezve, megmintázva, amely hosszú ideje a szobrász megbecsült védjegye.

Nyilvánvaló, hogy az aktuális helyzet, a koronavírus is megihlette, fenyegetően bontott vitorlát a járványhajó, gazdagon kínálja természetét a könyvfa, gótikus templomként öröklik a család fölött az angyal, új életre kel bennünk a tudás magja, hol tarthat most életünk homokórája, kérdezhettük, segít-e még rajtunk az ima vagy az olyan életek példája, mint az Assisi Szent Ferencé? Vagy mindig csak másokra figyelünk, fülelünk, minden szituációban csak egymásra mutatunk? Egész kiállításra való kisszobor várja, hogy a nyilvánosság is örülhessen nekik. Remélhetőleg nem telik sok időbe, amíg újra teljes gözzel beindul a tárlatok gépezete, és ezek a földmeleget sugárzó kisemberek is kiállításra kerülhetnek. (N.M.K.)

Az időm lejár?

A koronavírus hajója

Székely Szabó Zoltán Őszülőföldje

A színész is ember, ha humorista, pláne. Ő is érzi az idő múlását. Van, aki tagadja, van, aki hallgat róla. És van, aki nyíltan fölválalja, számol vele, kész a visszatekintésre, összegzésre. Mint Székely Szabó Zoltán, aki új könyvében* nemcsak a maga több mint hét évtizedét vázolja fel, hanem ősei, szűkebb, tágabb családjá több évszázados történetét is felvillantja, társadalmi korrajzot, történelmi vázlatképet is körvonalaz a maga módján. Derűsen, (ön)ironikusan, kritikusan, keservesen. Hiszen nemcsak sikerből, kudarcból, megpróbáltatásokból, gürcölésből, szórakozásból, de érzelmekből is bőven kijutott neki itthoni és huszonnyolc esztendei bécsi tartózkodása, létküzdélmei idején. Már a kötet címe, a szellemes szóösszevonás, az Őszülőföldem is jelzi az időutazás lehetőségét és a hangvételt, amely végigkísér a kétszáz oldalnyi szövegen és a családi fotóarchívum felvételein. Szöveget mondok, mert a könyv műfajilag nehezen besorolható. Nem összefüggő visszaemlékezés vagy önéletírás, nem életregény, nem dokumentumgyűjtemény és sok más sem. A mozaikkockakként egymáshoz illesztett részek, töredékek mégis egységet alkotnak, a levéltári adatok, a különféle kordokumentumok, újságcikkek, levelek, interjúk, a diktatúra korából származó hűségnyilatkozatok, az időtári krónikalapok, a hagyományosan elmesélt történetek, a dramatizált események együttesen, egymást ki-

egészítve foglalják egybe Székely Szabó Zoltán és családjá eddigi életmenetét, adják meg a történések keretét.

Fiatalon az embert különösebben nem érdekli a családfája, az sem, hogy honnan indult, kitől származik, ez később kezdi izgatni, többnyire olyankor, amikor már nincs, aki meséljen erről, segítsen felkutatni a családi relikviákat, emlékeket és így tovább. Székely Szabó Zoltán is valahogy így lehet ezzel, de alaposan utánajárt mindannak, ami lényeges számára és ahhoz, hogy könyvet állítson össze belőlük. Már az elején olyan képtelenségekre emlékezik, amikre elődei nem is gondolhattak. Jelzi is azonnal: „Lehet, hogy kegyelmed ezt már nem érti, ifj. Jakab János vezetőül emlékeztetem a családfájára, majd elárulom a kegyed következményeit annak lombjai közt, történelmi furcsaságokba ágyazva. Tartsunk hát össze, mi, komoly nemzetségünk két léha elfajzottja: a költő és a színész!”

A színész Sz.Sz.Z. újságíróként, íróként is letette a garast. A mostaniig tizenöt kötetet. Azok egy részében is fel-felbukkan a család, de igazából ebben a könyvben szegődik melléjük. Honnan számítja őseit? „... én apai

ágon még a nagyszüleim elébe se tudok vágni. Sőt egy idő után az utánuk fonódott szálatokat is elveszítettem... Csak a két szívós nagyszülőmre, a hétnél kevesebb szilvafájukra, az én apám kedves, szép húgára, délcseg mosolyú sógorára, döfös öccsére, bigott szektáns sógornőjére, a női ágon három fiúra, a férfiágon három lányra, két fiú egy-egy feleségére emlékszem. Eddig – és nem tovább. Úgy tűnik, ez a családfa számomra kihalt. Pedig...

Hanem anyai ágamon! Az utóbbi időben sok minden kiderült számomra, amit az úri férfiúvá való felnevelésem és a belterjes diszkréció okán a nemesi család nem bagozott az orromra... Ezerkilencszázharmincválahányban valaki nőrokon vagy rokonlelkű nő levelet írt nagyapámnak. Bőbeszédűsége végét elfújta a szél, odalett az aláírás. A hölgy, gépirásos lapokon, megörökítette a magyarázatokkal tűzdelt Jakab-családfát. Feltételezésünk szerint nagyapám hozzá menekíthetett némely dokumentumokat Trianon után. A két világháború közötti történelmi hu- zatban a nagyon székely, nagyon gazdag föld- birtokos óvta a népes családját a nagyhatalmi istenverésben. Hogy az illegális anyag mégis milyen úton került otthoni búvó-

helyre, azt csak találgatni tudjuk. Ketten a nagybátyámmal, vagyis a Jakab Sámuel nagyapám fiával, dr. Jakab Sámuellel. Akivel próbáljuk megmászni a családfát.”

Ezt az ágas-bogas kalandtúrát követhetjük nyomon a továbbiakban, amelyet objektív távolságtartással és kellő szubjektivitással, nosztalgiaikat sem nélkülöző kortársi lazasággal, hitelesen vetít elénk a szerző. Jó emberismeretét, jellemábrázoló készségét készségesen tanúsíthatom a kötet azon részéből, ahol szeretett szüleiről, a folyton zsörtölődő, aggodalmaskodó édesanyjáról és a vidámságra mindig kész, mindig talpra eső, poharazgatni sem áttaló, örökmozgó édesapjáról ír. Kezdő tanár koromban három éven át kollégák voltunk a szentgericei általános iskolában. Közről figyelhettem mindennapjaikat. Mások más időszakra vonatkoztatva mondhatnak hasonlókat az egykori Tutuka, Turturicá teljesítményéről. Érdekes, tanulságos könyv ez, indulatokat is gerjeszthet, piszkálódhatnak is vele. Már rögtön az elején is, a mottóval: „Ó, Balkán, de nagyon felhúzódtál északra!” Ez nem Szabó Zoltán megállapítása. Spectatortól kölcsönözte. De igaz. Ez a kiadvány is jól példázza. (N.M.K.)

* Székely Szabó Zoltán: Őszülőföldem. Juventus Kiadó, Marosvásárhely, 2020

Döntött a Székelyföldi Grafikai Biennálé zsűrije

Korábban már írtunk arról, hogy nagy az érdeklődés a 6. Székelyföldi Grafikai Biennálé iránt. Annak ellenére, hogy a világjárvány ennek a rendezvénynek a lebonyolítását is megnehezítette, és halasztani kellett az előzetesen meghatározott határidőket, a nevezések tízhetes időszakában 65 ország 868 alkotója közel 2100 pályamunkát küldött el a szemlére. A prof. dr. Eröss István grafikusművész – egyetemi tanár (Eszterházy Károly Egyetem, Eger, Magyarország), dr. Alice Andreea Iliescu grafikusművész – adjunktus (Képzőművészeti és Formatervezői Egyetem, Kolozsvár, Románia), Sona Harutyunyan művészettörténész – elnök (KulturDialog Armenien Alapítvány / igazgató, Jereváni Nemzetközi Grafikai Biennálé, Örményország), Kónya Ábel képzőművész – igazgató (Miskolci Galéria / a Miskolci Grafikai Triennálé

kurátora, Magyarország), Ferencz S. Apor képzőművész – a biennálé kurátora (Csíkszereda, Románia), dr. Marcin Bialas grafikusművész – egyetemi docens (Katowicei Szépművészeti Akadémia, Lengyelország), Vécsi Nagy Zoltán művészettörténész – igazgató (Erdélyi Művészeti Központ, Sepsiszentgyörgy, Románia) összetételű zsűri 301 munkát válogatott be a biennáléra. Internetes honlapján közzé is tette a neveket, címeiket. Az elmúlt napokban a szemle fődíjasát is megnevezte *Mettrai Pongchomporn* (TH) személyében.

A thaiföldi grafikus három művét emelte ki a bíráló bizottság: Parancsunk 3. – rézkarc, akvatinta (45×80 cm) 2019, Parancsunk 5. – rézkarc, akvatinta (33,5×80 cm) 2019,

Másak vagyunk 2. – rézkarc, akvatinta, Chine-collé (44×81 cm) 2019.

Mettrai Pongchomporn: Másak vagyunk

A Nagy Pál-díjat a kínai *Liu Fu* mondhatja magáénak az *Elveszett paradicsom* sorozat VI – rézkarc (60×80cm) 2019 munkáért.

2018 és *Elveszett paradicsom* sorozat VII – rézkarc (60×80cm) 2019 munkáért.

Díjzön a Gopo-gálán

Téglás István a díjátadáson

Böloni Domokos sorozata

Se té, se tova

Vénszász Pisti „taligája”

Rémlik, hogy már megismerkedésünk előtt ismertük egymást. Talán a pompásan ellenőrzött irodalmi körön találkozhattunk, de valószínűbb, hogy a Bulevárdnak becézett népszerű kisvendéglő asztalánál barátkoztam össze a medvealkatú legénnyel, aki aztán kisebb paksamétányi vertermését is rám bízta azzal, hogy (esz)közöljünk belőlük „vaj-egyet” az általunk csak Teheneumnak aposztrofált, kérészeletű (kényelvű) főiskolai diáklap, az Athenaeum valamelyik számában.

Sosem kérte számon, mi lett a kéziratával, az egy ideig ott lapulhatott valamelyik zsákban, aztán bizonyára számos költőzködésünk valamelyikének vált néma áldozatává.

Amint hosszú évek után ismét Marosvásárhelyre kerültem, felkeresett. A második emeleti kis szoba négyünket „vendégtelt”, oldalváltást kétfelől éppen csak elért összerakva két-két iskolai katedraszerű asztal. Az ablak felől két hölgy fordított hátat egymásnak, az ajtóhoz közelebb pedig Kilyén Attila és magam.

Ide járt be, miután leadta verseit Nagy Miklós Kundnak, Vénszász Pisti, akit csak magam becéztem ekként. Ő, megkülönböztetésül a többi Szász Istvántól, a vásárhelyiségét jelölő V betűt használta.

Akkoriban kezdtek lábra kapni itt-ott némi magánpékségek. Vénszász barátom egy Brassó utcai vállalkozással kötött „szerződést”, ő adta a lisztet, cserébe némi kis pénzért hetente jókora kenyeret vihetett haza. Péntektől péntekig eltartott.

Eleinte kerékpáron járt, de aztán felhagyott vele, miután ellopták a biciklijét. Ha már lejött a Tudorból a Brassó utcába, elsétált hoz-

zánk is. Mindenféle újság, folyóirat volt a sufinkban, s a folyosó végében, ajtónk előtt: kisasztal –, annál órákig elszórakozott, olyan lapokat böngészve, amelyekért az ember nem szokott pénzt kiadni.

Szenvedélyes láncdohányos létére szabadon füstölhetett a nyitott ablak mellett.

Egy ilyen pénteki „kenyeres” napon is ott pipált és morfondírozott a szokott helyén; lábához támasztva a nagy szatyor, benne a taligakerék nagyságú, még frissen illatozó házikenyérral. Izes illata, mint valami jó hír, bejárta az egész folyosót, el egészen a túlsó végén működő korrektúráig.

Időnként, ha valami irritálót vagy felháborítót olvasott Pisti, benyitott hozzám, hogy ketten háborogjunk.

Ekkor is bejött, és együtt szidtuk valakit, aki azóta már rossz emlékek sem való. A cigijét is égve hagyta kint; és amikor észbe kapott, hogy hát szivni kellene belőle, gyorsan kilépett, majd elsápadva fordult vissza.

A kenyere... Nem hoztam be a kenyeremet?!

Nem hoztad be.

Biztos ez?

Biztos. Ha igen, akkor itt volna.

Tágra nyitotta az ajtót.

– Hát akkor ellopták!

Azonnal az ismeretlen tolvaj nyomába eredtünk. István lement a földszintre, én a fölöttünk lévő emeletet jártam be, Kilyén Attila pedig az ablakból figyelte a szomszédos Predeal vendéglő felé nyíló udvarrészt.

Meg sem járta az eszünket a szobánkkal szembeni poros, pókhálós, mindig lezárt üveges ajtó, amelyen a hátsó, a „proletár” lépcsőre lehetett jutni; az átkosban ezt

Corneliu Porumboiu és *A hegyek szigete* (*La Gomera*) című filmje a hétfőn lezajlott bukaresti Gopo-gála nagy nyertese. A legfontosabb román filmdíjak átadóján az alkotásban szereplő *Téglás István* baróti születésű színész, a bukaresti Nemzeti Színház tagja is rangos elismerést vehetett át: övé lett a legjobb férfi mellékszereplő díja. Téglás István Barótról indult a világot jelentő deszkákra, a marosvásárhelyi színművészeti egyetemen végzett, Temesváron és Gyergyószentmiklós is dolgozott. Ma az ország egyik legrangosabb színházának, a bukaresti Nemzetinek a színésze, és az Odeon színházban is játszott. A Gopo-elismerések túlnyomó része *A hegyek szigete* (*La Gomera*) alkotóihoz került, a Porumboiu rendezte alkotás elnyerte a legjobb film, forgatókönyv és rendezés díjait. Az *Ocean's Eleven* (*Tripla vagy semmi*) című amerikai film nyomdokain haladó, ám hamisítatlanul kelet-európai környezetbe ágyazott, feszült, átéjtős történet még a műfaj elvakult rajongóinak is jócskán tartogat meglepetéseket. A film operatőreit (Tudor Mircea), vágóját (Roxana Szel), hangmestereit (Andre Rigaut,

Sophie Chiabaut, Niklas Skarp, Christian Holm), dizlettervezőjét (Simona Pădurețu) is kitüntették. Az alkotás elnyerte a Román Operatőrök Társaságának a különdíját is.

A legjobb férfi főszereplő az *Arest* című alkotásban remeklő Iulian Postelnicu, a legjobb női főszereplő a *Monștri* főszerepét játszó Judith State. A legjobb zeneszerző díját Pablo Pico kapta, aki az Anca Damian rendezte *L'extraordinaire voyage de Marona* című egész estés animációt jegyzi.

A Gopo-díjak szavazói Alexis Cahill történelmi drámája, a *Maria, regina României* (Mária, Románia királynője) jelmezeit, sminkjeit és frizurakölteményeit ítelték a kategóriájuk legjobbjának. A legjobb elsőfilm díját Adina Pintilie *Nu mă atinge-mă* (*Touch Me Not*) című drámája érdemelte ki. Az elmúlt év legjobb európai filmjei közül Pedro Almodóvar *Fájdalom és dicsősége* (*Dolor y Gloria*) kapott díjat. Versenyben volt Nemes Jeles László *Napszálltája*, Kirill Szerbrennikov *Letója*, Jorgosz Lanthimosz *A kedvence* és a Lars von Trier-féle *A ház, amit Jack épített*.

használták a szürke újságírók. (A fő feljáró az elvtársaké volt.)

Hát: sem kenyér, sem tolvaj.

Löttek a „taligának”.

Szegény István kétségbeesetten motyogta, hogy most miként számoljon el a felesége előtt, mit mondjon neki. Ki hinné el, hogy innen, a folyosó végéből, a kisasztal mellől csak úgy el lehet emelni egy (akkora!) kenyert...

Ha nem ott történik az orrunk előtt, mi sem hinnénk el senkinek. Röstelkedtünk erősen, de hát abban a nagy épületben még késő délután is szabadon sétafikálhatott bárki.

Hosszú napokig nem láttuk utána. Amikor ismét följárt, előbb berakta a cucát hozzám, csak utána ment ki füstölni. És nem volt nála kenyér.

Későre kapcsoltam, ezért sosem mondtam el neki.

A csámcsogásra lettem figyelmes. Munkaidőnk vége felé, a lépcsőn ereszkedve látom, amint a fölöttünk „lakó” fiatalember, aki az általa vezetett „szervezet” irodahelyiségét szállásként bitorolta, mert rettegett volt feleségeitől és a bosszúsomjas „sógoroktól” –, kezében hatalmas karéj marmaládés kenyérral botorkál lefelé. Oda is szólok: Hé, még le-tőri a kezedet!, de a hórihorgas fickó, amint meglát, sirülőre fogja a távozást.

Hát, kedves István, talán ez volt.

Most már ő is hol lehet. Bizonyára ül vagy áll vagy fekszik valahol.

Oda a mályvaillatú élet.

Feleséged sem kéri számon a mindennapit. És te sem olvasod halk, bánatos hangodon a verseidet:

„Sípól az ősz/ faágak/ sinein szalad/ s elviszi/ a mályvaillatú nyarat.//

Lilán virít egy/ hangszál/ rőzselágra/ gyűlt a táj/ és zápként hull krizantém vére/ sosemvolt szerelmünk/ sírkertjére.”

A kenyér illata máig itt kísért, mint valami jóindulatú büntudat, az orromban.

Gyarmathy János szobra

A hirdetés rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ELADÓ kétszobás lakás, saját hőközpont, termopán ablak és ajtó + garázs és pince. Tel. 0754-323-475. (7976-I)

LAKÁS

UDVAROS házat vásárolok Vásárhelyen vagy környékén, lakás 100 m² körül + 300-400 m²-es udvar. Tel. 0741-941-953. (sz-I)

KIADÓK szobák Tusnádfürdőn 80 lejtől. Tel: 0757-381-991. Tusnadfurdo.ro. (mp-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőfedést, cserépforgatást, bármilyen kisebb javítást, festést, vakolást, szigetelést, ács munkát. Saját anyagunkkal dolgozunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0752-828-789, 0790-081-572. (7469)

KERTI munkát vállalunk: fűnyírás, permetyezés, metszés... Tel. 0747-634-747. (7765-I)

TETŐFEDÉST, szigetelést, kisebb javításokat vállalunk és fateraszokat készítünk. Tel. 0769-389-182, András. (7822-I)

MUNKÁLATOKAT végzünk: háztetőt cserépből vagy lemezből, kisebb javításokat stb. Tel. 0745-680-818. (7947-I)

ÁCSMUNKÁT, tetőfedést bármilyen cseréppel, cserépforgatást, kültéri és beltéri építkezést vállalok. Tel. 0758-737-660. (-)

LÉPCSŐHÁZFESTÉST vállalok. Tel. 0741-699-761. (7975-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Emlékeztetni szeretném mindazokat, akik ismerték, szerették és tisztelték drága jó édesapát, **KACSÓ FERENCZ** lakatosmestert, hogy ma, július 4-én van halálának 25. évfordulója. Kérem, gondoljanak Rá kegyelettel. Nyugodj békében, drága édesapám! Emléked szeretettel őrzi leányod, Éva, unokád, Emese és annak férje, Levente. (7843-I)

Fájó szívvel emlékezünk július 4-én drága gyermekünkre, a nyomtató **SIKO CSABÁRA** tragikus halálának 10. évfordulóján. Szenvedés helyett a halált választottad. Emléke örökké élni fog szívünkben. A Jóisten vigyázzon rád. Nyugodjál békében! Bánatos szülei, testvére, Tünde, nagynénjei: Krisztina, Emma és családja. (7872)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk rokonainkkal, barátainkkal és ismerőseinkkel, hogy

bethleni gróf
BETHLEN ANIKÓ

Marosvásárhely díszpolgára 2020. július 1-jén, életének 82. évében visszaadta lelkét Teremtőjének.

A megboldogult földi maradványait a marosvásárhelyi református temetőben helyezük örök nyugalomra 2020. július 8-án 17 órakor. Emléke legyen áldott!

Gyászoló hozzátartozói.
(7990-I)

Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	- 0265/262-907
Thomas Hux sofőriskola	- 0741-235-239,
	- 0365/882-842
Üveg-tükör szerelése, házhöz szállítás	- 0265/248-430

Utazási irodák

MAORI turisztikai iroda	- 0365/440-528	www.maori.ro	e-mail: info@maori.ro
Transservice	- 0265/216-242		
World Travel Shop	- 0265/216-768		
turisztikai iroda	- 0265/269-900		
Bálint-Trans	- 0745-611-999		
9-17 ó.	- 0265/255-092		
Intertours	- 0265/264-011		
Royal GTS	- 0265/269-308		
	0731-898-989		
	Hu 0036-306-053-753		
Family Holiday	- 0365/449-833,		
	- 0749-922-887		
Thomas Hux utazási iroda	- 0365/882-842		
	- 0772-068-684		

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a **FONTOS TELEFONSZÁMOK** rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

„Mert tudom, hogy az én Megváltóm él, és utójára az én porom felett megáll.”

(Jób 19/25)

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, gondos, drága édesapa, gyermek, testvér, rokon és jó barát, ifj. **HOSSZÚ PÉTER** topográfus mérnök életének 48. évében visszaadta lelkét a Teremtő Istennek. Temetése 2020. július 5-én 13 órakor lesz a marosvásárhelyi nagy kórház mögötti temető kápolnájából. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Gyászoló szerettei. (7979-I)

Bánatos szívvel, de Isten akaratában megnyugodva búcsúzzunk szeretett vejenktől, ifj. **HOSSZÚ PÉTER TÓL**. Anyósa és apósa. (7979-I)

Mély fájdalommal és megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagyapa, após, **BENDE SÁNDOR** életének 68. esztendejében meghalt az Úrban. Drága halottunk temetése 2020. július 4-én 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. A feltámadás reményében búcsúzik a gyászoló család. (7964-I)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett apa, após, nagytata, déd-tata, rokon és szomszéd, a régeni születésű id. **KRAUSS JÁNOS** életének 89. évében 2020. július 3-án elhunyt. Temetése 2020. július 6-án, hétfőn 15 órakor lesz a marosvásárhelyi Jeddí úti temetőben. A gyászoló család. (sz-I)

Amikor Isten látta, hogy az út túl hosszú, a domb túl meredek, a lélegzés túl nehéz lett, átölelt és azt mondta: gyere haza. Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, drága édesanya, nagymama, anyós, anyatárs, rokon, barát, jó szomszéd és ismerős, **GÁLFI ERZSÉBET** szül. Szentgyörgyi 87 éves korában, július 2-án, türelemmel viselt hosszas szenvedés után csendesén meghalt. Temetése 2020. július 4-én, szombaton 14 órakor lesz református szertartás szerint Nyárádmagyaroson. A gyászoló család. (7972-I)

RÉSZVÉNYILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki és együttérzünk osztálytársunkkal, Hosszú Inezzel és családjával a szeretett **ÉDESAPA** elhunytá miatt érzett mély fájdalmában. A II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum V. osztályának közössége. (-I)

A Teleki Téka Alapítvány őszinte részvétét fejezi ki a Bethlen családnak **ANIKÓ NÉNI** elhunytá alkalmából. (sz-I)

A Rotary TÉKA Klub közössége mély fájdalommal búcsúzik gróf **BETHLEN ANIKÓTÓL**, klubunk őszinte barátjától. Együttérzésünk és részvétünk a családnak, emléket tisztelettel megőrizzük. (-I)

Őszinte részvétel Erzsikének szeretett édesanyja, **GÁLFI ERZSÉBET** elhunytá miatt érzett mély fájdalmában. Frink Emese és családja. (sz-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik részt vettek drága halottunk, **HARKÓ ROZÁLIA** szül. Kutasi temetésén. A gyászoló család. (7956-I)

Közérdekű közlemény

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala az új köztisztviselési szolgálatot Sylevy Salubriserv Rt.-vel közösen tájékoztatja önöket arról, hogy a lakóhelyükön a hulladékbegyűjtés napjai változatlanok maradnak.
Kérjük, vegyék figyelembe, hogy a hulladékot az alábbiak szerint gyűjtsék össze:

- Tulajdonosi társulások:**
 - föld alatti tárolók (elszállítás NAPONTA 7–19 óra között);
 - felszíni tárolók (elszállítás két naponta 7–16 óra között);
- Egyéni háztartások** – hulladékgyűjtés a régi program szerint (a közterületre a hulladékot reggel 8 óráig lehet kitenni, de nem hamarabb, mint előző este 22 óra);
 - központi övezet (a régi program szerint);
- Jogi személyek/intézmények** – hulladékgyűjtés a régi program szerint.

Tájékoztatjuk önöket, hogy **TILOS** nagyméretű hulladék tárolása (szanitertárgyak/berendezések, építkezési törmelék, matracok, faágak/fű, bútor, elektronikus és háztartási hulladékok stb.), ezért a törvény szerint bírság jár. A köztisztviselési vállalat lehetőséget biztosít a lakosoknak az ilyen típusú hulladék elszállítására előzetes egyeztetés alapján és többletköltség kifizetése esetén.

Marosvásárhely Megyei Jogú Város a várostakarítások (tavaszi és őszi) során megszervezi a nagyméretű hulladék begyűjtését, speciálisan kialakított helyszíneken, ekkor előre bejelenti a médiában.

Felkérjük a tulajdonosi társulások elnökeit, a jogi személyeket vagy az ingatlan tulajdonosokat, hogy észrevételeiket küldjék el sms-ben/üzenetben WhatsAppon keresztül a **+40 (771) 264 377-es telefonszámra** (hétfőtől péntekig 7–19 óra között, szombaton pedig 9–12 óra között).

Claudiu Maior,
a polgármester tanácsadója

Florian Moldovan,
a Közterület-felügyeleti Igazgatóság ügyvezető igazgatója

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- 118-932	• Emma vendéglő, hidegtálak készítése	- 0740-083-077	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
- információ	- 118-932	• Prefektúra	- 0365/404-664		- 0265/262-907
- általános	- 118-800	• RDS-RCS	- 0265/266-801	• Thomas Hux sofőriskola	- 0741-235-239,
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	• RDS-RCS	- 0365/400-401		- 0365/882-842
• Rendőrség	- 0265/202-305		- 0365/400-404	• Üveg-tükör szerelése, házhöz szállítás	- 0265/248-430
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929		
• Sürgősségi szolgálat:		- vidék	- 0265/929		
- gyermekeknek	- 0265/210-177	• Delgaz Grid	- 0265/200-928		
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304		- 0800/800 928		
	- 0265/312 436	• Aquaserv:			
• Optolens szemsebészet	- 0265/263 351	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702		
• Marmed	- 0265/250-344	- közönségszolgálat	- 0265/208-888		
járobeteg-rendelő:	- 0756-468-658	- központ	- 0265/208-800		
	- 0729-024-380	• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 08008 208-888		
Labor	- 0751-114-307	• Vasútállomás	- 0265/254-625		
e-mail: marmed@marmed.ro,		• Távolsági buszállomás	- 0265/236-284		
www.marmed.ro		• VIII Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	- 0265/237-774		
• Dora Optics	- 0733-553-976	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119		
• Dora Medicals	- 0265/212-971		- 0744-282-710		
• Radiológia, echográfia		• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865		
Dr. Jeremiás István	- 0265/222-446	koporsók, kellékek,	- 0745-606-215		
• Lézerakupunktúra	- 0722-885-851	koszorúk	- 0745-606-269		
		és halottszállítás	- 0758-047-604		
		• Melinda temetkezés	- 0741-615-661		
		Oneşti tér 12. sz., a Litoral mögött,			
		teljes körű szolgáltatás	- 0740-263-907		
			- 0265/311-862		

Poartă masca pentru că îți poate salva viața.

Ai grijă să:

Îți speli/dezinfectezi
măinile înainte
să atingi masca.

Verifici ca masca
să nu fie ruptă
sau găurită.

Pui partea colorată
a măștii în exterior.

Identifici latura cu fir
metalic a măștii și să o
pleiezi pe forma nasului.

Fixezi masca cu ajutorul
firelor elastice trecute
prin spatele urechilor.

Poziționezi masca astfel
încât să acopere atât
nasul, cât și gura.

Îndepărtezi masca
întotdeauna trăgând de
elasticii din spatele
urechilor.

Ții masca folosită la
distanță de tine și de
suprafețe.

Arunci întotdeauna masca
la un coș de gunoi,
preferabil cu capac.

Speli măinile sau
să le dezinfectezi după
ce ai aruncat masca.

Ai grijă să NU:

Folosești o mască
ruptă sau umedă.

Acoperi cu masca doar
gura sau doar nasul.

Rămână spațiu între
mască și față.

Atingi masca cu măinile
în timpul folosirii.

Porți o mască care
nu stă fixă pe față.

Atingi partea din față
a măștii.

Înlătură masca atunci când
stai de vorbă cu cineva.

Porți masca
sub bărbie.

Lași masca folosită de tine
la îndemâna altcuiva.

Refolosești măștile
de unică folosință.

POARTĂ MASCA. ARATĂ CA ÎȚI PASĂ.

**Viselj maszkot,
mert
megmentheti
az életed!**

**Vigyázz arra,
hogy:**

- mossál kezet/fertőtlenítsd, mielőtt a maszkot megérintenéd.
- ellenőrizd, hogy a maszk ne legyen szakadt vagy lyukas.
- a maszk színes oldala legyen kívül.
- a maszk fémszállal áthúzott részét igazítsd az orrodhoz.
- a maszkot a gumifüffel rögzítsd a füledre.
- úgy helyezd fel a maszkot, hogy takarja mind az orrod, mind a szád.
- a maszkot úgy távolítsd el, hogy a gumit leemeled a füledről.
- a használt maszkot tartsd távol magadtól és más felületektől.
- a maszkot mindig lehetőleg fedeles szemeteskosárba dobd.
- miután eldobtad, mossál kezet vagy fertőtlenítsd.

**Vigyázz arra,
hogy NE:**

- használj szakadt vagy nedves maszkot.
- csupán a szájadat vagy az orrod takard el.
- maradjon rés a maszk és az arcod között.
- érintsd meg kézzel használat közben a maszkot.
- viselj olyan maszkot, amely nem áll fixen az arcodon.
- érintsd meg a maszk belső felét.
- távolítsd el a maszkot, amikor beszélsz valakivel.
- hordd a maszkot az állad alatt.
- kerüljön az általad használt maszk más keze ügyébe.
- használd újra az egyszer használatos maszkot.

**Viselj maszkot,
mutasd meg,
hogy felelőségteljes ember vagy!**

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely, Győzelem tér 18. szám,

www.bookyard.ro

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7-11 óra között várjuk önöket.